

Reforma administrativa.
Seminario bilateral hispano-alemán sobre
reforma administrativa

Konrad Faiß, *et al.*

Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 1993.

○ libro, que prologa o ex-director da Escola Galega de Administración Pública e catedrático de dereito administrativo da Universidade da Coruña, Xaime Rodríguez-Arana Muñoz, recolle os relatorios presentados no "Seminario bilateral hispano-alemán sobre reforma administrativa", realizado en Santiago de Compostela, na sede da EGAP, os días 20 e 21 de setembro de 1993, organizado por esta institución en colaboración coa Escola Superior de Administración Pública de Ludwigsburg, Land de Baden-Württemberg.

As modernas administracións públicas, como sinala no prólogo Rodríguez-Arana, como organizacións de servizo ós inte-

reses xerais e dispensadoras de servizos públicos, vense sometidas a continuos procesos de cambio e transformación derivados, non só de procesos constitucionais¹ senón tamén de esixencias de planificación².

O primeiro dos relatorios do libro corresponde ó profesor Konrad Faiß, da Escola Superior de Administración Pública de Ludwigsburg, que co título "Dotación financeira da Federación, dos *länder* e dos poderes comunais na República Federal de Alemaña", realiza unha análise dos mecanismos financeiros propios dun Estado federal e pon tamén de relevo a unión existente entre as potestades-función, adscritas constitucionalmente a cada nivel territorial, e as potestades de ingreso-gastos, destinadas a satisfaceren aquelas, lóxica consecuencia do principio "quen gasta, paga". Pero tamén destaca a existencia de complexos mecanismos distributivos e de subvención establecidos entre os diversos entes territoriais a prol da aplicación do principio de solidariedade, básico nos sistemas federalistas. Conclúe o seu relatorio indicando que a responsabilidade financeira propia dos *länder* e dos poderes comunais ten que ser moi pronunciada, que ás respectivas institucións (Federación, *länder* e poderes comunais) hai que atribuírle-las fontes fiscais directamente e, como conclusión final, afirma un principio de auténtico sentido común: ninguén, nin os particulares nin o Estado, debería gastar máis do que gañou previamente.

Pablo González Mariñas, profesor titular de dereito administrativo da Universidade de Santiago, é o autor do segundo relatorio. O seu título, "Dereitos dos cidadáns fronte ó procedemento e reforma administrativa: algúns aspectos da Lei 30/92, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común", explica claramente os puntos sobre os que se centrará o seu autor. Pero o que se salienta sobre todo no relatorio é a íntima conexión entre reforma do procedemento administrativo e modernización das administracións públicas. Sen esta, tódalas novidades e propósitos contidos na nova lei non deixarían de ser simplemente nominais. Enumera o autor os dereitos do art. 35 da lei distinguindo entre dereitos inmediatamente aplicables e aqueles outros "condicionados" polo proceso de modernización administrativa³. Conclúe cunha cita moi expresiva do profesor González Pérez: "Cando as necesidades esixen prestacións inmediatas de nada serve a norma. Todo dependerá da actuación dos titulares dos órganos administrativos e, en última instancia, dos elementos procesuais e materiais dos que se dispoña".

¹ En España a Constitución de 1978, cos cambios que introduce na nosa organización política, sobre todo no relativo ó establecemento das comunidades autónomas.

² O concepto de reforma débese entender nun sentido amplo, e non identificala exclusivamente con procesos de reforma política. Seguindo ó profesor PETERS, pódense resumir en tres as modificacións máis importantes que poden acontecer na esfera da Administración pública: os cambios políticos, os económicos e os de xestión. PETERS, G., "Moral in Public Service: a comparative inquiry", *RISA*, vol. 57, nº 3, setembro de 1991.

³ Debemos sinalar que, así como noutras épocas históricas a preocupación pola modernización administrativa se centraba nos aspectos xurídicos, actualmente as preocupacións esenciais radican na procura da eficacia e na redución do volume da Administración. Toda esta actividade de modernización non pode en ningún caso desvincularse do cidadán, xa que, como sinala RODRÍGUEZ-ARANA, o *punctum dolens* de calquera proceso de reforma ou modernización administrativa é que se teña ben claro que o dono, que o propietario da Administración pública é o cidadán, o que xustificaría, con estas premisas, a Administración como unha organización ó servizo do interese xeral.

BIBLIOGRAFÍA E RECENSIONES

O relatório "Reforma territorial e funcional en Baden-Württemberg" é obra de Konrad Barón de Rotberg, subdirector xeral, director do Servicio Constitución, Asuntos Comuns de Caixas de Aforro e Dereito do Ministerio do Interior de Baden-Württemberg. Refírese, en primeiro lugar, á reforma territorial, facendo fincapé nos fluxos e refluos das medidas de ordenación dos *kreise* e os municipios, tendentes a adquirir unha maior eficacia e virtualidade funcional. Examina en cada unha destas reformas os resultados que coas mesmas se obtiveron, sinalando que desde a reforma municipal no *Land* de Baden-Württemberg se cuestiona continuamente cómo amplia-la autonomía e a marxe de manobra da Administración comunal, e cómo adapta-lo nivel da Administración municipal ós cambios, por medio da atribución de funcións e a dotación cos recursos correspondentes. No tocante á reforma funcional, sinala a potencialidade que nesta materia ten o principio de subsidiariedade e a delegación administrativa como verdadeiros mandatos constitucionais, que se ven reforzados polas dificultades de traspasar competencias en sentido inverso, cautelosamente impedidas polas constitucións federais e a do *Land*.

Thomas Schad, vicerrector e profesor da Escola Superior de Administración Pública de Ludwigsburg, escribe no seu relatório sobre a "Organización estatal e administrativa e distribución de funcións na República Federal de Alemaña". Comeza examinando a construción da unidade estatal de Alemaña e a nova realidade política e demográfica que xorde trala reunificación. Suscita no seu artigo o interesante tema da delimitación de competencias entre a Federación e os *länder*, que posúen un número de competencias maiores, fortalecidas, ademais, polo principio de subsidiariedade constitucionalmente establecido ó seu favor, na medida en que afirma o art. 30 da *Grundgesetz* de 1949 que tódalas funcións estatais son propias dos *länder*, mentres a Lei fundamental non dispoña expresamente o contrario en favor do *Bund*. Ademais deste ámbito, o principio de subsidiariedade, afirma Thomas Schad, xoga no ámbito da execución administrativa, de xeito que esta actividade recae en principio nos *länder*, incluíndo a execución das leis federais.

No ámbito da reforma tributaria, a profesora Ana María Pita Grandal, da Universidade de Santiago de Compostela, escribe sobre a "Axencia Estatal de Administración Tributaria: reforma administrativa para a aplicación do sistema tributario estatal". Xustifica a creación da Axencia Estatal Tributaria, baseada en razóns de eficacia e para garantir que os principios tributarios

estatais e aduaneiros se apliquen totalmente, como sinala a propia lei de creación da mesma. Examina o seu réxime xurídico e a posible problemática que, no relativo á súa constitucionalidade, pode suscitar.

O último dos artigos correspóndelle a Xaime Bouzada Romero, inspector xeral de Servicios da Xunta de Galicia. O tema é a reforma administrativa en Galicia. Céntrase, en primeiro lugar, no marco legal da Administración autonómica de Galicia, para a continuación examina-la evolución da Administración galega. En 1990 comezou o Programa de reforma administrativa da Xunta de Galicia, que persegue o logro de dous obxectivos básicos: que a Administración autonómica de Galicia sexa máis eficaz e que estea ó servicio do cidadán. Para a consecución destes obxectivos puxéronse en marcha un conxunto de actuacións:

- A regularización da función pública de Galicia.
- A codificación normativa.
- O establecemento do sistema de xestión de procedementos administrativos.
- A creación do sistema de información administrativa e atención ó cidadán.
- A formación dos empregados públicos.
- A avaliación do rendemento das unidades administrativas.

Refírese tamén ó sistema de xestión de procedementos, que ten por obxectivo dota-la Xunta de Galicia dunha plataforma informática que permita resolver, de xeito eficaz, racional e homoxéneo, a xestión e o seguimento dos procedementos administrativos. O papel da Inspección Xeral de Servicios céntrase nos seus aspectos funcionais, posto que dos aspectos técnicos é responsable a Dirección Xeral de Organización e Sistemas Informáticos.

Outra novidade é a relativa ó sistema de información administrativa e atención ó cidadán, a xestión do cal se lle encomendou integramente á Inspección Xeral de Servicios. O sistema componse de tres dispositivos básicos:

- O teléfono de información administrativa e atención ó cidadán, instalado na Central para Comunicacions de Operativos de Galicia.
- A rede de oficinas de información administrativa e atención ó cidadán, composta por 45 oficinas situadas nos servicios centrais das consellerías e nas delegacións ou direccións provinciais ou territoriais.

BIBLIOGRAFÍA E RECENSIÓN

■ Os puntos de información administrativa e atención ó cidadán (PIC), situados na Coruña, Lugo, Ourense, Pontevedra, Ferrol, Santiago e Vigo.

O libro conclúe coas palabras pronunciadas por Dositeo Rodríguez, conselleiro da Presidencia e Administración Pública da Xunta de Galicia, nas que se refire á importancia da conexión do proceso de reforma administrativa emprendida en Galicia con proxectos similares que existen en Europa, pero a nivel de ente, de Comunidade Autónoma.

Ignacio López-Chaves y Castro

Bolseiro da EGAP